

Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu
dot. projektu WND-POWR.02.10.00-00-7007/17
„Efektywne wspomaganie to wyższa jakość edukacji”
Konkurs POWR.02.10.00-IP.02-00-007/17

Scenariusz szkolenia nr 2

Opracowanie:
dr Sławomir Śliwa

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Tematy zajęć:

Proces uczenia się a rozwój kompetencji kluczowych

Kształtowanie postaw innowacyjności, kreatywności i umiejętności pracy zespołowej.

Cel ogólny:

Przygotowanie do procesowego wspomagania szkół w obszarach związanych z kształceniem kompetencji kluczowych uczniów

Cele szczegółowe:

Uczestnik szkolenia:

- opisuje przebieg procesu uczenia się;
- określa czynniki wpływające na efektywność procesu uczenia się, które wynikają z najnowszej wiedzy i badań;
- uzasadnia znaczenie relacji między uczniem a nauczycielem w procesie uczenia się;
- identyfikuje czynniki związane z organizacją pracy szkoły, które sprzyjają procesom uczenia się;
- wskazuje związek procesu uczenia się z kształtowaniem kompetencji kluczowych uczniów;
- łączy wiedzę na temat uczenia się z wiedzą dotyczącą procesowego wspomagania szkół.

Szczegółowe treści szkolenia:

Przebieg procesu uczenia się:

- etapy procesu uczenia się: od nieświadomej niekompetencji do nieświadomej kompetencji;
- rozwój prostych i złożonych umiejętności (np. na podstawie taksonomii celów wg B. Blooma) jako warunek skutecznego nauczania.

Czynniki wpływające na proces uczenia się:

- podmiotowość ucznia w procesie uczenia się;
- znajomość metod i technik służących poznaniu własnych strategii uczenia się;
- integrowanie wiedzy (nowej z dotychczas zdobytą, wiedzy z różnych dziedzin) i hierarchiczne jej porządkowanie;
- praktyczne wykorzystywanie zdobywanej wiedzy i umiejętności w szkole oraz codziennym życiu;
- wpływ motywacji i emocji na przebieg procesu uczenia się;
- możliwości i ograniczenia ludzkich zdolności do przyswajania informacji.

Środowiska edukacyjne sprzyjające uczeniu się:

- relacje nauczyciel–uczeń;
- praca zespołowa;
- metody pracy nauczyciela;
- indywidualizacja nauczania;
- organizacja przestrzeni szkolnej.

Definicja pojęcia postawy.

Praca zespołowa, kreatywność i innowacyjność jako składowe kompetencji społecznych i obywatelskich, inicjatywności i przedsiębiorczości oraz świadomości i ekspresji kulturalnej.

Potrzeby rozwojowe uczniów I i II etapu edukacyjnego, m.in.

- potrzeba bezpieczeństwa związana z podejmowaniem nowych ról;
- rozwijanie postaw wobec grupy rówieśników;
- uznanie i kształtowanie poczucia własnej wartości;
- nabywanie umiejętności uczenia się i poznawanie zasad jej kształtowania.

- kształtowanie poczucia własnej wartości i sprawczości;
- podejmowanie nowych ról społecznych;
- rozwijanie postaw wobec grup, w tym postępowania zgodnie z regułami życia społecznego;
- potrzeba przynależności do grupy rówieśniczej, więzi i interakcji społecznych przy jednoczesnej potrzebie (w późniejszym okresie) emocjonalnego uniezależnienia się od innych oraz wzmacniania swojej tożsamości i odrębności;
- kształtowanie i utrwalenie postawy pracy;
- nabywanie umiejętności uczenia się i poznawanie zasad ich realizacji w szkole.

Sposoby kształtowania postaw uczniów na I i II etapie edukacyjnym, np.

- metoda modelowania;
- kary i nagrody;
- metoda perswazji;
- metody zadaniowe;
- dyskutowanie i wyjaśnianie;
- inspirowanie i stymulowanie aktywności dziecka;
- wyrażanie aprobaty i dezaprobaty.
- stosowanie form oceniania (ocenie kształtujące) sprzyjających kształtowaniu postaw uczniów;
- psychobiografia (analiza przypadków);
- mentoring, tutoring i coaching.

Rola nauczyciela w kształtowaniu postaw uczniów w średnim wieku szkolnym oraz w wieku wczesnego dorastania (od facylitatora przez przewodnika do doradcy).

Wskaźniki świadczące o potrzebie szkoły w zakresie wychowania i kształtowania postaw w odniesieniu do wyników badań nad strategiami skutecznego uczenia się:

- formy i sposoby stosowane przez nauczycieli w kształtowaniu postaw i norm społecznych wśród uczniów, np. rozpoznanie aktualnych potrzeb rozwojowych, diagnoza umiejętności, organizacja okresu adaptacyjnego, dbałość o relacje w klasie, określanie wspólnie z uczniami norm i zasad

społecznych, budowanie dyscypliny w klasie, modelowanie zachowań uczniów w sytuacji uczenia się;

– formy i sposoby pracy z rodzicami związane z rozwijaniem ich umiejętności wychowawczych, które wzmacniają wprowadzanie przyjętych w szkole postaw i norm społecznych, np. włączenie we współdecydowanie o wprowadzanych normach i zasadach, bieżące informowanie rodziców o zachowaniu dzieci, ocena kształtująca;

wspólne decydowanie o strategiach zaradczych w wypadku napotykanym trudności o charakterze rozwojowym lub wychowawczym;

– formy i sposoby pracy z nauczycielami nad samodoskonaleniem się ukierunkowanym na proces nabywania umiejętności w zakresie skutecznego kształcenia oraz wdrażania wśród uczniów pożądanych postaw i norm społecznych, np. orientacja na rozwój dziecka, praca nauczycieli w zespołach.

– formy i sposoby pracy ze środowiskiem zewnętrznym związane z rozwijaniem ich umiejętności wychowawczych wzmacniających wprowadzanie przyjętych w szkole postaw i norm społecznych, np. włączenie we współdecydowanie o wprowadzanych normach, modelowanie zachowań uczniów w sytuacji uczenia się;

– formy i sposoby pracy z nauczycielami nad samodoskonaleniem się ukierunkowanym na proces nabywania umiejętności w zakresie skutecznego kształcenia i wdrażania wśród uczniów pożądanych postaw i norm społecznych, np. orientacja na rozwój dziecka, praca nauczycieli w zespołach, kształtowanie motywacji

Metody pracy:

Metody podające: wykład konwersatoryjny, prezentacja.

Metody warsztatowe: analiza dokumentów, dyskusja, quiz, piramida priorytetów, burza mózgów 635, burza mózgów. stacje zadaniowe, dyskusja.

Pomoce dydaktyczne:

Flipchart, markery, projektor, komputer, karty pracy, karteczki, długopisy

Tok metodyczny:

LP.	Zadania	Metody realizacji	Środki dydaktyczne	Formy pracy	Uwagi	Czas
1.	Powitanie	—	—	—	—	5 min
2.	Przedstawienie celów zajęć	—	—	—	—	10 min
3.	Czym jest uczenie? Wyznaczniki skuteczności	burza mózgów, piramida priorytetów	flipchart, markery	grupowa	—	40 min
4.	Uczenie się – warunki skutecznego nauczania	wykład konwersatoryjny	prezentacja	zbiorowa	—	40 min
5.	Typy uczenia się	dyskusja, wykład konwersatoryjny	prezentacja	zbiorowa	—	40 min
6.	Czynniki wpływające na proces uczenia się	dyskusja, wykład konwersatoryjny	prezentacja	zbiorowa	—	40 min
7.	Potrzeby rozwojowe uczniów I i II etapu edukacyjnego	burza mózgów	flipchart, markery	grupowa	—	30 min
8.	Potrzeby rozwojowe uczniów I i II etapu edukacyjnego	wykład konwersatoryjny	prezentacja	zbiorowa	—	50 min
9.	Rola środowiska rozwoju dziecka w okresie szkolnym	burza mózgów	flipchart, markery	grupowa	—	30 min
10.	Rola środowiska rozwoju dziecka w okresie szkolnym	wykład konwersatoryjny	prezentacja	zbiorowa	—	30 min

	– czynniki chroniące i czynniki ryzyka					
11.	Diagnoza rozwoju czynników ryzyka w rozwoju dziecka w wieku szkolnym	burza mózgów	karty pracy, długopisy	grupowa	—	40 min
12.	Definicja pojęcia postawy	Dyskusja, prezentacja	Prezentacja	zbiorowa	—	30 min
13.	Sposoby kształtowania postaw uczniów na I i II etapie edukacyjnym	Burza mózgów, dyskusja	Flipchart, markery, prezentacja	Grupowa, zbiorowa	—	60 min
14.	Rola nauczyciela w kształtowaniu postaw	Burza mózgów, metoda stacji zadaniowych	Karty pracy	Grupowa, zbiorowa	—	80 min
15.	Klimat społeczny szkoły a współpraca z rodzicami	Dyskusja, wykład konwersatoryjny	prezentacja	zbiorowa	—	70 min
16.	Diagnoza umiejętności ucznia oraz klimatu szkoły	Prezentacja, burza mózgów, analiza dokumentów	Karty pracy, prezentacja	zbiorowa	—	180 Min
17.	Podsumowanie zajęć	—	—	—	—	20 min

Przebieg szkolenia:

- 1-2: Na początku szkolenia prowadzący wita uczestników i przedstawia cele zajęć.
 3: Następnie uczestnicy w małych grupach zastanawiają się nad skutecznością uczenia się.
 Każda grupa określa jakie są wyznaczniki skuteczności nadając im różne priorytety.

- 4: Następnie prowadzący sam przedstawia warunki skutecznego uczenia się odnosząc się przy tym do różnych teorii.
- 5-6: W kolejnym etapie szkolenia poruszane są problemy z typami uczenia się oraz czynnikami wpływającymi na proces uczenia się.
- 7: Uczestnicy szkolenia zastanawiają się nad potrzebami rozwojowymi uczniów na I i II etapie.
- 8: Po omówieniu pomysłów grupy prowadzący przedstawia potrzeby rozwojowe dzieci-uczników na I i II etapie odnosząc się do rozważań teoretycznych i praktycznych.
- 9-10: W dalszej części szkolenia uczestnicy ustalają jak środowisko, w którym rozwija się dziecko może wpływać na motywację do nauki. Po burzy mózgu prowadzący podsumowuje wszystkie spostrzeżenia i przedstawia w formie wykładu konwersatoryjnego wnioski.
- 11: Uczestnicy opracowują diagnozy cząstkowe (identyfikacyjna, genetyczna, znaczenia, fazy i prognostyczna) czynników ryzyka w rozwoju dziecka w wieku szkolnym.
- 12: Prowadzący przedstawia definicje postawy oraz komponenty wchodzące w skład postaw, a także wymiary postawy.
- 13: Uczestnicy, po wcześniejszych wskazówkach prowadzącego, omawiają sposoby kształtowania postaw uczniów na I i II etapie m.in. poprzez: metodę modelowania; kary i nagrody; metodę perswazji, metody zadaniowe, dyskusowanie i wyjaśnianie, inspirowanie i stymulowanie aktywności dziecka, wyrażanie aprobaty i dezaprobaty, ocenianie kształtujące, analizę przypadków, mentoring, tutoring i coaching.
- 14: Uczestnicy podzieleni na 5 grupy mają za zadanie wymyślić w jaki sposób nauczyciel może kształtować postawy uczniów w zakresie: 1. form i sposobów stosowanych przez nauczycieli w kształtowaniu postaw i norm społecznych wśród uczniów, 2. form i sposobów pracy z rodzicami związane z rozwijaniem ich umiejętności wychowawczych, które wzmacniają wprowadzanie przyjętych w szkole postaw i norm społecznych, 3. form i sposobów pracy z nauczycielami nad samodoskonaleniem się ukierunkowanym na proces nabywania umiejętności w zakresie skutecznego kształcenia oraz wdrażania wśród uczniów

pożądanych postaw i norm społecznych, 4. form i sposobów pracy ze środowiskiem zewnętrznym związane z rozwijaniem ich umiejętności wychowawczych wzmocniających wprowadzanie przyjętych w szkole postaw i norm społecznych, 5. form i sposobów pracy z nauczycielami nad samodoskonaleniem się ukierunkowanym na proces nabywania umiejętności w zakresie skutecznego kształcenia i wdrażania wśród uczniów pożądanych postaw i norm społecznych.

15: Prowadzący dyskutuje z uczestnikami o tym, czym jest klimat szkolny i jak współpraca z rodzicami wpływa na pozytywny klimat szkolny. Następnie prezentuje badania i teorie związane z klimatem społecznym placówek oświatowych. W tej części też porusza problematykę współpracy szkół z rodzicami.

16: Prowadzący przedstawia niektóre narzędzia badawcze m.in. *Skalę Klimatu Społecznego (SKS) R. Moosa w adaptacji L. Pytki, Test Uzdolnień Wielorakich, Test końcowy klasy 1, 2, 3, Diagnozę umiejętności komputerowych, Skala współpracy szkoły z rodzicami, Ankieta dla rodziców „Szkoła promująca zdrowie”* w opracowaniu M. Woynarowskiej-Sołdan, B. Woynarowskiej, *Ankieta dla pracowników szkoły „Szkoła promująca zdrowie”* w opracowaniu M. Woynarowskiej-Sołdan, B. Woynarowskiej, *Ankieta dla nauczycieli „Szkoła promująca zdrowie”* w opracowaniu M. Woynarowskiej-Sołdan, B. Woynarowskiej, *Ankieta dla uczniów „Szkoła promująca zdrowie”* w opracowaniu M. Woynarowskiej-Sołdan, B. Woynarowskiej. Następnie uczestnicy opracowują w grupach swoje narzędzia do diagnozowania umiejętności ucznia.

Literatura:

- Bobula S., *Rodzice partnerami szkoły, Partnerstwo, czyli co?*, [w:] *Jakość edukacji: różnorodne perspektywy*, red. G. Mazurkiewicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012.
- Borek A., Domerecka B., *Dobrze zorganizowana aktywność i bierność*, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].
- Dumont H., Istanc D., Benavides F., *Istota uczenia się. Wykorzystanie wyników badań w praktyce*, Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
- Hattie J., *Widoczne uczenie się dla nauczycieli*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.
- Kędra M., *Włączanie rodziców w edukację dzieci*, Ośrodek Rozwoju Edukacji. /www.ore.edu.pl ostatni dostęp 10.03.2018/.
- Ligęza A., Franczak J., *Jak analizuje się wyniki egzaminów zewnętrznych w polskich szkołach? Raport z wyników ewaluacji zewnętrznej*, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].
- Marzano R.J., *Sztuka i teoria skutecznego nauczania*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2012.
- Nerwińska E., *Współpraca z rodzicami impulsem rozwoju szkoły*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2015.
- Okoń W., *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 1998.
- Rosenberg M., *Porozumienie bez przemocy*, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2009.
- Schaffer D.R., Kipp K., *Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości*, Harmonia, Gdańsk 2015.
- Swat-Pawlicka M., Pawlicki A., *Analiza niektórych danych w związku z wymaganiem Uczniowie są aktywni*, System Ewaluacji Oświaty [online dostęp dn. 14.09.2016].
- Szkoła promująca zdrowie, Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia*, red. B. Woynarowska, ORE, Warszawa 2016.
- Taraszkiewicz M., Plewka Cz., *Uczymy się uczyć*, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Warszawa 2010.

Tędziągolska M., *W jaki sposób szkoła mówi, że warto się uczyć?*, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.09.2016].

Brzezińska A.I., Appelt K., Jabłoński S., Wojciechowska J., Ziółkowska B., *Sześciolatki w szkole: edukacja i pomoc*, Fundacja Humaniora, Poznań 2014, [online, dostęp dn. 18.06.16].

Bałachowicz J., *Style działań edukacyjnych nauczyciel klas początkowych. Między uprzedmiotowieniem a podmiotowością*, Wydawnictwo Comandor, Warszawa 2009.

Jabłoński S., Ratajczyk A., *Opieka i wychowanie. Wczesny wiek szkolny*, [w:] Brzezińska A.I. (red.), *Niezbędnik Dobrego Nauczyciela*, seria II, *Opieka i wychowanie w okresie dzieciństwa i dorastania*, t. 3, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 19.06.16].

Jagodzińska M., Tomaszewska L., Głowala A., *Nauczanie i uczenie się w działaniu*, Wydawnictwo PWSZ, Płock 2013.

Kamza A., *Rozwój dziecka. Wczesny wiek szkolny*, [w:] Brzezińska A.I. (red.), *Niezbędnik Dobrego Nauczyciela*, seria I, *Rozwój w okresie dzieciństwa i dorastania*, t. 3, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 19.06.16].

Konarzewski K., *Podstawy teorii oddziaływań wychowawczych*, PWN, Warszawa 1982.

Murawska B., *Edukacja wczesnoszkolna*, [w:] Brzezińska A.I. (red.), *Niezbędnik Dobrego Nauczyciela*, seria III, *Edukacja w okresie dzieciństwa i dorastania*, t. 3, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014 [online, dostęp dn. 19.06.16].

PYTKA L., *Pedagogika resocjalizacyjna. Wybrane zagadnienia teoretyczne, diagnostyczne i metodyczne*, Warszawa 2000.

Schaffer H.R., *Psychologia dziecka*, PWN, Warszawa 2013.

Stec J., *Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie*, System Ewaluacji Oświaty [online, dostęp dn. 14.06.2016].

Sterna D. (red.), *Oceniam ucząc. Poradnik dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej*, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2015.

Wojciszke B., *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2002.

Ustawa o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji z dn. 22 grudnia 2015 (Dz.U. z 2016 r. poz. 64).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze ogólnym – poziomy 1–4 (Dz.U. z 2016 r. poz. 520).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2017 r. poz. 703).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001 r., nr 61, poz. 624 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dn. z 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r. poz. 532).

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dn. 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz.U. L 394 z 30.12.2006).

ANEKS

(Skala Klimatu Społecznego (SKS) R. Moosa w adaptacji L. Pytki)

INSTRUKCJA

Oto 90 ponumerowanych stwierdzeń, dotyczących rozmaitych problemów życia społecznego w zakładzie (ośrodku). Oceń prawdziwość każdego z nich zaznaczając przy każdym określeniu „tak”, jeśli uznasz je za prawdziwe lub zaznaczając „nie”, jeśli uznasz je za fałszywe.

1. Wychowankowie są dumni ze swojej grupy tak nie
2. Wychowawcy mają zbyt mało czasu, aby indywidualnie (oddzielnie; zajmować się wychowankami) tak nie
3. Wychowankowie są zachęceni do okazywania swoich uczuć tak nie
4. Wychowawcy uwzględniają uwagi wychowanków tak nie
5. Wychowankowie oczekują pomocy od wychowawców w rozwiązywaniu własnych problemów tak nie
6. Mało uwagi zwraca się tutaj na plany życiowe wychowanków tak nie
7. Wychowawcy starają się, aby w grupie był porządek tak nie
8. Wychowawcy czasami się kłócą tak nie
9. Wychowankowie muszą przestrzegać regulaminu tak nie
10. Wychowankowie naprawdę starają się być lepsi tak nie
11. Wychowawcy interesują się losami wychowanków, którzy opuścili już zakład (ośrodek) tak nie
12. Wychowankowie starają się ukryć własne uczucia przed wychowawcami tak nie
13. Od wychowanków oczekuje się, aby uzyskiwali coraz wyższe pozycje (znaczenie) w swojej grupie tak nie
14. Wychowankowie są zachęceni do planowania swego życia tak nie
15. Wychowankowie rzadko rozmawiają ze sobą o swych problemach tak nie
16. Pomieszczenia internatu są często zaniedbane tak nie
17. Jeśli program zajęć zostanie zmieniony, ktoś z wychowawców wyjaśnia, dlaczego tak się stało tak nie
18. Wychowawcy mogą być krytykowani przez wychowanków w ich obecności tak nie
19. Wychowankowie z mojej grupy pomagają sobie tak nie
20. Wychowawcy pomagają nowym wychowankom w przyzwyczajaniu się do życia w grupie tak nie
21. Wychowawcy i wychowankowie mówią to, co o sobie myślą tak nie
22. Wychowawcy pozwalają wychowankom na małą samodzielność tak nie
23. Wychowawcy zachęcają do nowatorskiego działania tak nie
24. O sprawach osobistych zawsze można tu mówić śmiało tak nie
25. Moja grupa wygląda na zaniedbaną tak nie
26. Gdy wychowanek przychodzi pierwszy raz do grupy, ktoś oprowadza go po zakładzie i pokazuje mu, jak tu się żyje tak nie
27. Jeśli ktoś nie przestrzega zasad współżycia, może być przeniesiony do innej grupy tak nie
28. W naszym zespole jest mało życia grupowego tak nie

29. Sprawniejsi wychowankowie pomagają słabszym kolegom tak nie
30. Wychowankowie mówią swobodnie o tym, co naprawdę myślą o zakładzie tak nie
31. Wychowankowie mają okazję mówić o tym, co tu się dzieje tak nie
32. Za mały nacisk kładzie się na to, co wychowankowie będą robić po wyjściu z zakładu tak nie
33. Dyskusje w grupie dotyczą problemów osobistych wychowanków tak nie
34. Moja grupa jest bardzo dobrze zorganizowana tak nie
35. Wychowawcy zbyt często zmieniają decyzje tak nie
36. Wszystkie decyzje dotyczące grupy są podejmowane przez wychowawców, a nigdy przez wychowanków tak nie
37. Wychowankowie starają się robić tu wszystko jak najlepiej tak nie
38. Wychowankowie rzadko sobie pomagają tak nie
39. Gdy wychowankowie potrzebują rady lub pomocy, nigdy o tym nie mówią personelowi tak nie
40. Wychowawcy zniechęcają do krytykowania tak nie
41. Wychowawcy bardziej dbają o dobre samopoczucie wychowanków niż o ich problemy praktyczne (życiowe) tak nie
42. Wychowawcy starają się zrozumieć wychowanków tak nie
43. Czasami w grupie panuje duży bałagan tak nie
44. Wychowawcy udzielają pochwał za dobre sprawowanie tak nie
45. Wychowawcy rzadko karzą wychowanków przez zakazywanie czegoś tak nie
46. W mojej grupie mało jest zajęć angażujących wszystkich tak nie
47. Wychowawcy robią wszystko, aby pomóc wychowankom tak nie
48. Wychowankowie uważają na to, co mówią, gdy wychowawca jest w pobliżu tak nie
49. Wychowawcy zachęcają wychowanków do samodzielnej organizacji czasu wolnego tak nie
50. W mojej grupie kładzie się nacisk na uczenie się nowych rodzajów prac potrzebnych w życiu tak nie
51. Wychowankowie bardzo rzadko pytani są przez wychowawców o ich problemy (osobiste i życiowe) tak nie
52. Wielu wychowanków ma zaniedbany wygląd tak nie
53. Jeśli wychowanek nie przestrzega zasad i nie wykonuje poleceń, dobrze wie, co go za to czeka tak nie
54. Wychowawcy nie przesadzają z dyscypliną i rygorem w grupie tak nie
55. Mało jest w rzeczy, którymi można się interesować tak nie
56. Wychowawcy uczestniczą w pracach wychowanków tak nie
57. Jeśli wychowankowie się pokłócą, nie mówią o tym wychowawcy tak nie
58. Wychowawcy rzadko ulegają żądaniom wychowanków tak nie
59. Od wychowanków oczekuje się, że będą pracować nad osiągnięciem własnych celów tak nie
60. Wychowawcy zniechęcają do rozmów o seksie tak nie
61. Wszystkie zajęcia w grupie są bardzo dokładnie planowane tak nie
62. Wychowankowie w tym zakładzie (ośrodku) czują się dobrze tak nie
63. Jeśli wychowankowie się pokłócą, będą mieli do czynienia z wychowawcą tak nie
64. Dyskusje w naszej grupie są bardzo interesujące tak nie
65. Personel ma mało czasu, aby cokolwiek doradzać wychowankom tak nie
66. Trudno powiedzieć, jak wychowankowie czują się we własnej grupie tak nie
67. Wychowankowie są zachęcani do niezależności i samodzielności tak nie
68. Dość często w naszej grupie próbuje się nowych metod wychowania tak nie

69. Wychowawcy starają się pomóc wychowankom w zrozumieniu samych siebie tak nie
70. Wychowankowie nie zawsze są uprzedzani o terminie spotkań z kierownikiem internatu lub dyrektorem zakładu tak nie
71. Wychowankowie nigdy nie wiedzą, kiedy zostaną wezwani „na rozmowę” tak nie
72. Wychowawcy systematycznie kontrolują wychowanków tak nie
73. Wychowankowie nie robią niczego sami dopóty, dopóki wychowawca ich o to nie poprosi tak nie
74. Wychowawcy zachęcają wychowanków do wspólnych zajęć tak nie
75. W naszej grupie uważa się, że sprzeczki są czasami potrzebne tak nie
76. W naszej grupie nie ma samorządu tak nie
77. Przed opuszczeniem zakładu należy przedstawić swe plany życiowe tak nie
78. Wychowankowie z dużymi oporami rozmawiają o swym życiu seksualnym tak nie
79. Wychowawcy są wzorem schludności i porządku tak nie
80. Wychowankowie nigdy nie wiedzą, kiedy zostaną przeniesieni gdzie indziej (do innej grupy czy zakładu) tak nie
81. Czasami można się zwracać do wychowawcy mniej oficjalnie tak nie
82. Wychowankowie w mojej grupie są naprawdę zaprzyjaźnieni tak nie
83. Wychowawcy wiedzą, czego chcą wychowankowie tak nie
84. Wychowankowie dość rzadko się kłócą ze sobą tak nie
85. Wychowankowie są zachęceni do samodzielnych decyzji tak nie
86. Za mało uwagi zwraca się tutaj na problemy praktyczne tak nie
87. Wychowankowie nie mogą otwarcie dyskutować o swych problemach tak nie
88. Wychowankowie rzadko nie przychodzą na umówione spotkanie z personelem tak nie
89. Wychowankowie wiedzą, kiedy kierownik lub dyrektor przyjdzie „na grupę” tak nie
90. Wychowawcy nadmiernie wtrącają się w intymne sprawy wychowanków tak nie

Skala współpracy szkoły z rodzicami (SWSzR) – w opracowaniu Sławomira Śliwa

Jak Pan/Pani ocenia swoją wiedzę z poniższych obszarów. Proszę wykorzystać następującą skalę do odpowiedzi na każde z pytań:

1= zdecydowanie tak 2 = raczej tak, 3 = nie mam zdania, 4 = raczej nie, 5 = zdecydowanie nie.
 Wybraną odpowiedź proszę zaznaczyć kółkiem.

Nr	Stwierdzenia	Odpowiedzi				
		1	2	3	4	5
1	Rodzice chętnie uczestniczą w zebraniach w szkole	1	2	3	4	5
2	Rodzice chętnie angażują się w życie szkoły	1	2	3	4	5
3	Rodzice współpracują z nauczycielami	1	2	3	4	5
4	Rodzice nie podważają decyzji nauczyciela	1	2	3	4	5
5	Rodzice są przyjaźnie nastawieni do nauczycieli	1	2	3	4	5
6	Rodzice kontaktują się z nauczycielem z własnej inicjatywy	1	2	3	4	5
7	Rodzice systematycznie otrzymują informacje o postępach dziecka w nauce	1	2	3	4	5
8	Rodzice mają wpływ na decyzje podejmowane w szkole	1	2	3	4	5
9	Rodzice są traktowani jako partnerzy szkoły	1	2	3	4	5
10	Nauczyciele uwzględniają propozycje rodziców	1	2	3	4	5
11	Nauczyciele komunikują się z rodzicami za pomocą różnych kanałów komunikacyjnych np. poprzez telefon, maile, komunikatory, facebooka itp.	1	2	3	4	5
12	Rodzice mają dobre relacje z nauczycielami	1	2	3	4	5
13	Nauczyciele wspierają rodziców w procesie wychowania i profilaktyki	1	2	3	4	5
14	Rodzice z chęcią wypełniają zalecenia nauczyciela					